

Prof. dr hab. Henryk Mizerek  
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie  
Wydział Nauk Społecznych

Olsztyn, dnia 30 stycznia 2025 r.

## **Recenzja**

dorobku naukowego **Pani Dr Grażyny Szyling**  
w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk  
społecznych w dyscyplinie pedagogika

### **Podstawa formalna**

Recenzja została sporządzona na podstawie decyzji Rady Naukowej Dyscypliny Pedagogika Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 17 października 2024r w sprawie powołania Komisji Habilitacyjnej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Grażyny Szyling w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych Kandydatki ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego jest art. 221 ust. 5 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), a w zakresie kryteriów branych pod uwagę przy tej ocenie – art. 219 ust. 1 pkt 2 wspomnianej ustawy.

### **Sylwetka naukowa i zawodowa Kandydatki**

Pani Dr Grażyna Szyling (ur. 8 grudnia 1955r w Chorzowie) jest obecnie zatrudniona na stanowisku adiunkta (w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych) w Zakładzie Badań nad Dzieciństwem i Szkołą na Wydziale Nauk Społecznych UG. Kariera naukowa Habilitantki jest od początku związana ze środowiskiem naukowym Uniwersytetu Gdańskiego. W 2000 roku podjęła pracę na stanowisku asystenta w Międzywydziałowym Studium Pedagogicznym UG, natomiast od 2003 r nieprzerwanie jest związana zawodowo z Instytutem Nauk Pedagogicznych UG.

Habilitantka jest magistrem filologii polskiej. Pracę magisterską obroniła w 1978 na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Warto podkreślić Jej bogate doświadczenia z pracy w szkole. W latach 1978-2000 pracowała jako nauczycielka języka polskiego w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Katowicach. Od 1984 roku objęła tam funkcję wicedyrektora ds. dydaktycznych. Zakres obowiązków obejmował m.in. prowadzenie analiz wyników kształcenia, ewaluację programów nauczania itp.

Karierę naukową Kandydatka zapoczątkowała w 2008 roku. Uzyskała wówczas stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki na podstawie rozprawy pt. *„Drugi układ wymagań programowych w szkołach gimnazjalnych – znaczenie i funkcjonowanie*. Promotorem w przewodzie był Prof. dr hab. Bolesław Niemierko – rozprawę recenzowały Prof. UG, dr hab. Teresa Bauman oraz Prof. UW-M, dr hab. Dorota Klus-Stańska. Istotne znaczenie dla kształtowania się obszarów zainteresowań badawczych Pani dr G. Szyling miała również zdobyte wykształcenie uzupełniające – w tym szczególnie ukończone w 1999 r. Podyplomowe Studia z zakresu ewaluacji dydaktycznej i egzaminowania

## **Ocena głównego osiągnięcia naukowo-badawczego**

Jako główne osiągnięcie naukowe Habilitantka przedstawiła do oceny cykl publikacji zatytułowany - *Ambiwalencja oceniania w edukacji. Ku hybrydyczności kategorii dydaktycznej*. Zadając sobie pytanie o to, do jakiego stopnia treści tworzących ten cykl tekstów wnoszą znaczny wkład w rozwój dyscypliny pedagogika postanowiłem odwołać się do kilku kryteriów szczegółowych. Stanowią je kryteria formalne oraz merytoryczne.

Podstawowe kryterium formalne wiąże się z pytaniem czy mamy w tym przypadku do czynienia z cyklem publikacji? Wymagania określone przez obowiązujące przepisy prawa stanowią, iż w skład cyklu mogą wchodzić publikacje które:

- są spójne tematycznie,
- są publikowane w uznanych czasopismach naukowych lub w wydawnictwach znajdujących się na listach ministerialnych.

Należy tutaj podkreślić, iż publikacje tworzące cykl *Ambiwalencja oceniania w edukacji. Ku hybrydyczności kategorii dydaktycznej* zostały bardzo starannie dobrane. Osią spinającą wszystkie teksty jest podejmowana w nich problematyka oceniania w edukacji.

Trudno o przykład kategorii, uwikłanej w tak wiele niejednoznaczności, niepewności lub niespójności. Odnosi się to w równym stopniu do teorii jak i praktyki edukacyjnej. Stąd też docenić trzeba decyzję Habilitantki odnośnie do rozwiązań przyjętych w trakcie tworzenia cyklu.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na niektóre w nich. Po pierwsze treści podnoszone w publikacjach nie mają charakteru liniowego lecz spiralny. Charakter podejmowanej problematyki w pełni uzasadnia taką decyzję. Analiza pojawiających się nowych wątków wymagała nawiązywania do tych, które pojawiały się we wcześniejszych tekstach. Ambicją Autorki nie było poszukiwanie ostatecznych rozwiązań, „pogoń za jednoznacznością” lecz refleksyjne i krytyczne odkrywanie nowych, często wykraczających poza dydaktykę, kontekstów oceniania.

Cykl dokumentuje długą drogę jaką przebyła Pani Doktor G. Szyling w swoich zmaganiach z „niewdzięczną” - dla każdego badacza edukacji - problematyką oceniania. Jego układ jest odbiciem wieloletnich doświadczeń w sferze zawodowej oraz rozwoju naukowego.

Prowadzone przez Habilitantkę studia i badania nad ocenianiem przebiegały w dwóch etapach. Pierwszy z nich - przypadający na lata 2008-2011 - był zogniskowany na analizę kilku zagadnień szczegółowych – w tym poszukiwaniu przestrzeni interpretacyjnej dla teoretycznych modeli oceniania, próbom redefinicji celów oceniania oraz kwestii ateoretyczności jako czynnika utrwalającego „klasyczne” podejście do oceniania w praktyce edukacyjnej. Najważniejszą publikacją, wieńczącą poszukiwania prowadzone w tym okresie jest monografia – *Nauczycielskie praktyki oceniania poza standardami, (Kraków 2011, Oficyna Wydawnicza „Impuls”)*. Jest to znakomite opracowanie prezentujące wyniki szeroko zakrojonego projektu badawczego. Monografię, w mojej ocenie wyróżnia jej warstwa metodologiczna oraz dojrzałość analiz zaprezentowanych w części teoretycznej oraz empirycznej, zawierającej interpretację uzyskanych rezultatów badań.

Kolejnym etapem badań i analiz Habilitantki przypada na lata 2013 – 2024. W tym okresie powstały wartościowe publikacje, które Pani Dr G. Szyling – w cyklu publikacji trafnie zatytułowała – *Ocenianie w edukacji wobec złożoności rzeczywistości*

*społecznej. Ku rozwiązaniom hybrydowym.* W tym okresie powstały opracowania skierowane na odkrywanie źródeł i obszarów ambiwalencji w ocenianiu oraz na analizy potencjału rozwiązań hybrydowych.

Odnosząc się zatem do kryterium formalnego nie sposób mieć wątpliwości, iż Habilitantka przedstawiła teksty, które stanowią dojrzały, bardzo starannie opracowany cykl publikacji. Ich analiza pozwala na odniesienie się do kryteriów merytorycznych. Najważniejsze jest tutaj pytanie – do jakiego stopnia/w jakim sensie dorobek Habilitantki stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny?

Kwestię tę warto rozważyć odnosząc się do kilku kryteriów szczegółowych. Najważniejsze z nich to:

- natura i znaczenie podejmowanej problematyki,
- dojrzałość warsztatu naukowego,
- nowatorstwo wykorzystanych rozwiązań metodologicznych,
- teoretyczne oraz praktyczne znaczenie rezultatów prowadzonych badań i analiz.

Problematyka, którą zajmuje się Pani Dr G. Szyling, zajmuje szczególne miejsce w teorii i praktyce edukacyjnej. Jak dotąd podejmowano wiele prób jej naukowej eksploracji zarówno w badaniach prowadzonych w Polsce jak i na świecie. Niestety, trudno te próby uznać za satysfakcjonujące. Koncentrowały się one jak dotąd na kwestii pomiaru dydaktycznego, oceniania kształtującego, form oceniania stymulującego uczenie się i rozwój itp. Jednak trzeba przyznać rację Habilitantce, która słusznie podkreśla, iż prowadzone one były w ramach paradygmatów bezrefleksyjnie przyjmowanych jako jedyne możliwe do wykorzystania. Co więcej, nie tylko praktyka edukacyjna jest/bywa ateoretyczna. Równie dobrze można odnieść do badań empirycznych, nastawionych na poszukiwania nowych metod/podejść do oceniania. Bardzo często ignoruje się w nich potrzebę tworzenia ramy teoretycznej umożliwiającej uwzględnienie wielu kontekstów (społecznych, politycznych, historycznych itp.) oceniania w edukacji.

G. Szyling podjęła odważną decyzję poświęcenia wielu lat na konsekwentne badania tej złożonej (a jednocześnie bardzo ważnej dla teorii oraz praktyki) problematyki. Warto też podkreślić, że nie uległa pokusie podążania utartymi ścieżkami, powielania odkrytych wcześniej rozwiązań. Przeciwnie, stale poszukuje nowych tropów i ścieżek w sferze perspektyw teoretycznych oraz rozwiązań

metodologicznych. W ten sposób możliwe stało się zaproponowanie rozwiązań, które są ważne z punktu widzenia rozwoju dyscypliny

Dorobek Habilitantki wyróżnia bardzo dojrzały warsztat naukowy. Analizy prezentowane w jej tekstach mają charakter interdyscyplinarny. Wykorzystuje ona teorie w sposób, który umożliwia „poznawczą destabilizację” praktyki. Dzięki temu możliwe staje się demaskowanie tego wszystkiego, co w teorii i praktyce uznaje się jako oczywiste, jednoznaczne, ostatecznie rozstrzygnięte.

Projekty badawcze Habilitantki wyróżnia ich znakomita, wręcz wzorowa, warstwa metodologiczna. Przykładem tego jest konceptualizacja badań przedstawionych w monografii pt. *Nauczycielskie praktyki oceniania poza standardami*. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że Pani Dr G. Szyling stale rozwija swój warsztat metodologiczny. Odważnie wychodzi poza ontologię, epistemologię oraz metodologię rozwiązań narzucanych przez paradygmaty scjentystyczne. Bardzo sprawnie porusza się w ramach badań jakościowych – w tym takich strategii jak analiza dyskursu. Dzięki temu możliwe staje się dobieranie takich rozwiązań metodologicznych, które są adekwatne do przedmiotu i celów badań.

Wypracowana przez Panią Dr Grażynę Szyling autorska koncepcja hybrydowego charakteru oceniania w edukacji jest znaczącym osiągnięciem i otwiera nowe perspektywy dla dalszych badań tej niezmiernie ważnej problematyki. Prezentowane w jej ostatnio opublikowanych tekstach argumenty wskazujące na duży potencjał hybrydowych rozwiązań w ocenianiu w edukacji są dobrze udokumentowane w rezultatach licznych badań empirycznych oraz w teorii. Przekonujący jest argument, iż ocenianie nie sposób jest uwolnić od niejednoznaczności, uwikłania w prowadzonej nadal „wojny paradygmatów” w naukach społecznych, trudne do pogodzenia spory wokół założeń konkurujących między sobą ideologii wychowania, często sprzecznych racjonalności wykorzystywanych w wyjaśnianiu zawichości życia społecznego itp.

W każdym ze szczebli edukacji formalnej obserwujemy problematyczność wykorzystywanych strategii oceniania. Habilitantka odnosi się w swoich analizach do wielu z nich – w tym także do oceniania w szkolnictwie wyższym. Ocenianie na tym szczeblu ulega wszechmocnym wpływom neoliberalizmu - w tym logice „złotego standardu”. Mimo bardzo wątpliwych – z punktu widzenia pedagogiki, antropologii czy psychologii założeń taksonomii Blooma, przyjmuje się je bezkrytycznie jako punkt wyjścia w budowie sylabusów oraz podstawę oceny efektów uczenia się.

Zagrożeniem jest również przyjmowana współcześnie logika „reformowania” edukacji. Przyjmuje się w jej ramach tok myślenia zakładający następującą kolejność działań:

- wypracowanie profilu absolwenta (także przedszkola),
- stworzenie podstaw programowych,
- pomiar osiągnięć szkolnych założonych w podstawie programowej,
- oceny pracy ucznia i nauczyciela.

Niestety, logikę „technicznej racjonalności” przyjmuje się jako jedyną możliwą do przyjęcia.

Koncepcja wypracowana przez Habilitantkę nie idzie w kierunku proponowania rozwiązań alternatywnych. Hybrydowe podejście do oceniania skłania do odrzucenia założenia o dwubiegowości. Podzielam przekonanie, iż nie jest rzeczą pedagogów proponowanie rozwiązań „doskonałych”. Ważniejsze staje się zaproponowanie takich strategii badania, które są w stanie odsłonić wszelkie uwikłania i paradoksy oceniania w edukacji. Wspomniane strategie nakazują sięganie po rozwiązania wypracowane przez metodologię badań społecznych, które respektują założenia ontologiczne, epistemologiczne, antropologiczne bogatej palety paradygmatów współczesnej nauki. Tego rodzaju propozycja może być ważnym krokiem w kierunku rozwiązania problemu ateoretyczności oceniania – także w sferze jego praktyk.

To, co szczególnie wartościowe w koncepcji Dr J. Szyling to sugestia wykroczenia w analizach problematyki oceniania poza granice dyscyplinarne i subdyscyplinarne. Wartościowe analizy można prowadzić nie tylko z perspektywy koncepcji dydaktycznych. Habilitantka apeluje o to by w konceptualizacjach oceniania otwierać się na pedagogikę ogólną, filozofię edukacji, psychologię (w tym szczególnie współczesne badania nad uczeniem się) jak również rezultaty badań empirycznych respektujących postulat inter i transdyscyplinarności współczesnej nauki.

Jednocześnie, ważna staje się taka zmiana perspektywy, która jest świadectwem powrotu do źródeł w badaniach nad programem (curriculum) oraz powiązanych z nimi ocenianiem i ewaluacją edukacyjną (Tyler 1950) Biesta 2013). Pozostaję w nadziei, iż w kolejnych publikacjach G. Szyling sygnalizowane kwestie pojawią się w jeszcze bardziej rozbudowanej postaci.

**Reasumując, cykl publikacji wskazanych przez Kandydatkę jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, oceniam jako oryginalne i wartościowe opracowanie naukowe. O jego oryginalności**

naukowej, a w rezultacie – znacznym wkładzie twórczym Habilitantki w rozwój dyscypliny naukowej pedagogika – przesądza w mojej opinii - zaproponowany tutaj nowy sposób spojrzenia problematykę oceniania w edukacji. Autorska koncepcja hybrydowości kategorii oceniania w teorii i praktyce edukacyjnej wyznacza nowe pola problemowe oraz metodologie dalszych eksploracji tej niezmiernie złożonej a jednocześnie bardzo ważnej problematyki.

## Ocena pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych Kandydatki

Oprócz tekstów zaliczonych cyklu publikacji do głównego osiągnięcia naukowego Habilitantka ma w swoim dorobku naukowych szereg publikacji, które w autoreferacie określiła, mianem ścieżki publikacji towarzyszących. Są to wartościowe teksty podejmujące kwestie diagnostyki edukacyjnej oraz ewaluacji - artykuły opublikowane w prestiżowych czasopismach takich jak np. *Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja*, *Kwartalnik Pedagogiczny*, *Rocznik Andragogiczny czy Problemy Wczesnej Edukacji*.

Nie mam wątpliwości co do wartości całokształtu osiągnięć naukowo – badawczych Habilitantki. Jej dotychczasowy dorobek stanowią teksty powstałe w wyniku stale rozwijanych i pogłębianych studiów i badań problematyki oceniania i jego kontekstów Nie jest to dorobek rozproszony. Pani Dr. Grażyna Szyling konsekwentnie rozwija swoje, zapoczątkowane przez lata, wątki zainteresowań. Jej prace wyróżnia intuicja w podejmowaniu kwestii, które są nowe a jednocześnie istotne dla naukowego uprawiania pedagogiki. Godna podkreślenia jest również reprezentowana postawa badawcza. Podzielam optykę, w której misją pedagogiki jako nauki jest tworzenie wiedzy służącej zmianie. W tym dziele konieczna jest umiejętność identyfikowania problematyki, która ma ważne znaczenie również dla praktyki społecznej.

Przy tej okazji warto dodać, że o uznaniu dotychczasowych osiągnięć świadczą nie tylko wskaźniki bibliometryczne ale przede wszystkim takie fakty jak na przykład:

- Redakcja naukowa czterech numerów monograficznych takich czasopism jak *Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja* (2013 nr 4); *Ruch Pedagogiczny* (2014 nr 2), *Studia Pedagogiczne* (2015 nr LXVIII); *Kwartalnik Pedagogiczny* (2019 nr 1)
- Praca w Komitecie Redakcyjnym czasopisma *Problemy Wczesnej Edukacji* (od 2017 roku pełnienie funkcji Sekretarza Redakcji).
- Aktywność konferencyjna. Kandydatka ma w swoim dorobku 28 wystąpień (w tym 15 w sesjach plenarnych) na konferencja krajowych oraz 15 wystąpień (7 w

sesjach plenarnych) na konferencjach międzynarodowych. W trakcie tych konferencji wielokrotnie prowadziła obrady lub moderowała dyskusje panelowe. Warto dodać iż Kandydatka była dwukrotnie przewodniczącą komitetu organizacyjnego konferencji ogólnopolskich oraz uczestniczyła w pracach komitetów naukowych 9 konferencji i seminariów, w tym 2 międzynarodowych.

- Udział w pracach Zespołu Zadaniowego Dydaktyki KNP PAN (2016-2020)
- Pełnienie funkcji promotora pomocniczego w dwóch sfinalizowanych przewodach doktorskich

Oceniając osiągnięcia naukowe Kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego należy mieć na uwadze pytanie – w jakim stopniu wiążą się one z aktywnością realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej? Z danych przedstawionych w dokumentacji wynika, iż wymóg ten został spełniony z nadstatkiem. Praca naukowa Habilitantki przebiega w ścisłej i owocnej współpracy z wieloma instytucjami. Jako przykłady można podać realizację projektu naukowego *Przestrzenie uczenia się* (2018-2019) we współpracy z uniwersytetami w Ukrainie i w Rosji. W kraju - wiele badań było realizowanych we współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych, Centralną Komisją Egzaminacyjną, Akademią Medyczną w Gdańsku, Akademią Marynarki Wojennej w Gdyni, Politechniką Gdańską.

**W podsumowaniu jednoznacznie stwierdzam, że cały tzw. pozostały dorobek naukowy Habilitantki jest merytorycznie (oraz ilościowo) na tyle ważący, że daje podstawy o sądu o dobrym opanowaniu warsztatu naukowego. W przyszłości umożliwi to samodzielne prowadzenie badań w dyscyplinie pedagogika oraz udział w międzynarodowych projektach badawczych. Zdobyte kompetencje naukowe pozwalają także na podejmowanie zadania oceny dorobku naukowego innych osób.**



## **Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego oraz popularyzującego naukę**

Dorobek Habilitantki w sferze dydaktycznej, organizacyjnej oraz popularyzacji nauki jest bardzo bogaty. W każdej z wymienionych wyżej sfer działalność jest realizowana w wielu formach.

Jako nauczyciel akademicki Pani Dr Grażyna Szyling prowadziła zajęcia dydaktyczne na studiach I i II stopnia oraz na studiach podyplomowych z przedmiotów zgodnych z jej specjalizacją naukową. Były nimi na przykład: pedagogika, diagnostyka, metodologia badań, pomiar dydaktyczny, ewaluacja itp. Prowadziła także seminaria dyplomowe – jak dotąd wypromowała 34 prace magisterskie oraz 38 prac licencjackich.

Warto podkreślić, że Habilitantka ma w swoim dorobku bogate doświadczenia w dziedzinie tworzenia programów studiów. Między innymi brała udział w pracach komisji projektującej dwustopniowy, modułowy program kształcenia na kierunku pedagogika (2004-2005); pracowała w komisji projektującej program studiów I stopnia na kierunku pedagogika wczesniej edukacji (2012-2013); kierowała pracami zespołu tworzącego program kształcenia Podyplomowych Studiów Pedagogicznych; uczestniczyła w pracach nad opracowaniem programu jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Habilitantka podejmowała również działania mające na celu doskonalenie warsztatu pracy dydaktycznej. Zapewnił to jej udział w trzech programach mobilności akademickiej ERASMUS+ (KA107)

Osiągnięcia w pracy dydaktycznej cieszą się uznaniem w środowisku akademickim. Dr G. Szyling jest laureatką wielu prestiżowych nagród i wyróżnień. W 2006 roku została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej; w 2016 roku została laureatką Nagrody Rektora UG za opracowanie innowacyjnych metod nauczania, natomiast w 2012 roku została odznaczona Medalem Uniwersytetu Gdańskiego.

\* \* \*

Dorobek Habilitantki w dziedzinie organizacyjnej jest również bardzo bogaty. Dr G. Szyling pełniła szereg ważnych funkcji w koleżeńskich władzach uczelni:

- w kadencji 2016-2020 była członkinią Senatu UG,

- członkinią Rady Wydziału Nauk Społecznych (2008-2016),
- członkinią Rady Instytutu Pedagogiki (Od 2010).

Zdobyła również bogate doświadczenia organizacyjne pełniąc tak odpowiedzialne funkcje jak:

- Kierownik Podyplomowych Studiów Pedagogicznych UG,
- Wicedyrektor ds. dydaktycznych Instytutu Pedagogiki UG (2008-2010),
- Dyrektor Centrum Kształcenia Nauczycieli UG (2022-23),
- Pełnomocnik Rektora UG ds. jakości kształcenia w UG (2011-2012),
- Koordynator wydziałowy programu ERASMUS+ 92015-2019).

Osiągnięcia w sferze organizacyjnej dopełniają także inne, ważne aktywności. Wśród nich praca w komitetach organizacyjnych oraz radach naukowych wielu ogólnopolskich oraz międzynarodowych konferencji naukowych.

\* \* \*

Habilitantka ma ogromny dorobek w dziedzinie popularyzacji nauki. Działalność ta przyjmuje różnorodne formy aktywności. Pierwsza z nich łączy się z prowadzoną w latach 2002-2005 współpracą z Centralną Komisją Egzaminacyjną. Obejmowała ona – między innymi udział w organizacji konferencji propagujących wprowadzany w Polsce system egzaminów zewnętrznych. Kolejną płaszczyzną działalności była współpraca z Kuratorium Oświaty w Olsztynie oraz Departamentem Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego

Dr G. Szyling jest Autorką czterech ekspertyz sporządzonych na zamówienie agend rządowych oraz samorządowych, pracowała również w zespołach eksperckich powołanych przez Centrum Kształcenia Nauczycieli w Gdańsku oraz Pomorską Radę Oświatową.

Ważne znaczenie ma również dorobek Habilitantki w postaci wielu publikacji popularnonaukowych podejmujących problematykę oceniania, diagnostyki i pomiaru dydaktycznego. Kolejną, ważną formą popularyzacji nauki są bardzo liczne wykłady, seminaria warsztaty oraz szkolenia dla nauczycieli.

**Reasumując, bardzo pozytywnie oceniam dorobek Kandydatki w sferze działalności dydaktycznej, organizacyjnej, popularyzacji nauki oraz współpracy z podmiotami otoczenia społecznego.**

## Wniosek końcowy

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r) ustanowiło kryteria brane pod uwagę przy ocenie dorobku kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego (art. 219 ust. 1 pkt 2 wspomnianej ustawy). Nakazują one by w recenzji udzielić odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy dorobek naukowy kandydata stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny?  
**Szczegółowa analiza cyklu publikacji wskazanych przez Habilitantkę jako główne osiągnięcie naukowo-badawcze oraz całokształtu dorobku naukowego daje podstawy do jednoznacznego sądu, iż osiągnięcia Kandydatki w pełni spełniają to kryterium.**
2. Czy spełnione jest kryterium istotnej aktywności naukowej albo artystycznej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej? **Pani Dr Grażyna Szyling spełnia to kryterium.**

W tej sytuacji jednoznacznie stwierdzam, że wskazane w recenzji przesłanki w pełni uzasadniają sformułowania **wniosku a nadanie Pani Doktor Grażynie Szyling stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika**. Przemawia za tym pozytywna ocena kwalifikacji naukowych Kandydatki, dokonana na podstawie analizy cyklu publikacji wskazanych jako główne osiągnięcie naukowe oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego oraz organizacyjnego.



### Cytowane teksty

Biesta, Gert. 2013. "Knowledge, Judgement and the Curriculum: On the Past, Present and Future of the Idea of the Practical." *Journal of Curriculum Studies* 45(5):684–96. doi: 10.1080/00220272.2013.798839.

Tyler, Ralph. 1950. *Basis Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.